

**College van Gedeputeerde Staten
statenvoorstel**

DATUM	8 november 2016	NUMMER PS	PS2016RGW17
AFDELING	FLO i.s.m. UFL/MEC	COMMISSIE	RGW
STELLER	E. Versloot i.s.m. C. Bisseling / R. Verburg	DOORKIESNUMMER	2156
DOCUMENTNUMMER	819F86AC	PORTEFEUILLEHOUDER	Verbeek-Nijhof

Titel : IGP – realisatieplan ‘Afronding inrichting Park Vliegbasis Soesterberg’

Inhoudsopgave

Ontwerpbesluit	pag. 3
Toelichting	pag. 4
Bijlage(n):	
- IGP-realisatieplan ‘Afronding inrichting Park Vliegbasis Soesterberg’	
- Begrotingswijziging	

Aan Provinciale Staten,

Inleiding

Park Vliegbasis Soesterberg is eind 2014 opengesteld voor publiek. Voorafgaand aan de openstelling is het gebied toegankelijk gemaakt middels paden en algemene voorzieningen. Nu, twee jaar later, constateren de partners dat een optimalisatie van de voorzieningen en infrastructuur nodig is, om enerzijds het gebied beter te ontsluiten voor bezoekers en anderzijds de bijzondere natuur juist beter te beschermen. Voor de uitvoering van de optimalisatieslag wordt voorgesteld IGP-investeringsbudget in te zetten. Dit is uitgewerkt in het bijgevoegde Realisatieplan.

Voorgeschiedenis

Park Vliegbasis Soesterberg is een gebied met een rijke geschiedenis, unieke cultuurhistorische waarden en specifieke natuurwaarden, gelegen in de gemeenten Soest en Zeist. Omdat de oorspronkelijke militaire functie sinds 2008 is komen te vervallen zijn de provincie Utrecht en genoemde beide gemeenten gezamenlijk een gebiedsontwikkeling gestart om de voormalige vliegbasis te transformeren tot een natuur-, recreatie- en woongebied. Een gebied waar het historisch erfgoed nog goed zichtbaar is en beleefd kan worden. Voor de realisatie van dit doel heeft de provincie in 2009 het terrein van de vliegbasis van de Staat der Nederlanden gekocht. Op basis van het ruimtelijk Plan (2009) is in 2011 een Inrichtings- en Beheerplan ontwikkeld. Voor het Zeister- en Soesterdeel van de vliegbasis is een bestemmingsplan opgesteld (vastgesteld in 2012, onherroepelijk in 2013). Vanaf 2012 is gestart met de inrichting van het gebied: gebouwen zijn gesloopt en verharding is weggehaald. Nieuwe structuren zijn aangelegd, waaronder een basisnetwerk voor wandel- en fietspaden. Eind 2014 is ‘Park Vliegbasis Soesterberg’ – na 100 jaar afgesloten te zijn geweest – opengesteld voor bezoekers, tegelijkertijd met de opening van het Nationaal Militair Museum (NMM). Het Utrechtse Landschap (HUL) beheert het gebied.

Essentie / samenvatting

Als onderdeel van de inrichting van het park is in de afgelopen jaren een basisnetwerk van wandel- en fietspaden en algemene voorzieningen aangelegd. Door bezuinigingen zijn destijds niet alle voorgestelde maatregelen uitgevoerd. Al na het eerste jaar van openstelling bleek uit de praktijk dat de voorzieningen voor wandelaars en fietsers in het park nog ruim onvoldoende zijn. Ook de aansluiting met de omgeving is nog onvoldoende gerealiseerd. Op basaal niveau heeft het park nog een optimalisatieslag nodig zodat het gebied toegankelijker en beter beleefbaar wordt en de natuur tegelijkertijd beter beschermd.

In opdracht van de provincie en haar samenwerkingspartners (gemeenten Zeist en Soest, het Nationaal Militair Museum en Het Utrechts Landschap als beheerder van het gebied) is in een gezamenlijk proces met hulp van Parklaan Landschapsarchitecten een voorstel gemaakt voor de beoogde optimalisatie. De partners dragen dit plan en zijn ook bereid hiervoor een bijdrage te leveren.

Bij deze gebiedsontwikkeling komen meerdere provinciale beleidsdoelen bij elkaar (recreatie en toerisme, natuur, erfgoed en in de toekomst wonen). Daarom wordt voorgesteld een bijdrage te leveren uit het IGP – investeringsbudget, naast een bijdrage vanuit diverse provinciale middelen en cofinanciering door partners. Voorgesteld wordt om € 250.000, - vanuit het IGP-investeringsbudget te dekken op een totaal van € 580.000. Dit

is uitgewerkt in het bijgevoegde Realisatieplan, met daarin o.a. de onderbouwing waarom deze inzet voldoet aan de criteria die voor de inzet van IGP-investeringsbudget gelden.

Meetbaar / beoogd beleidseffect

Met de optimalisatie van de inrichting, willen de partners het park enerzijds toegankelijker en beleefbaarder maken, en anderzijds de natuur beter beschermen. Door verbetering van routes, paden en de algemene voorzieningen, kunnen bezoekers beter gebruik maken van het park. Tegelijkertijd wordt door verbeterde zonering, de natuur beter beschermd. Door deze optimalisatieslag wordt het park aantrekkelijker voor het publiek, hetgeen op termijn ook kan bijdragen aan de regionale economie.

Financiële consequenties

Bij de plannen voor de optimalisatie is uitgegaan van een zo sober mogelijke variant, waarbij slim gebruikt wordt gemaakt van reeds aanwezige verharding of hergebruik van materialen. Ook is kritisch gekeken naar welke voorzieningen noodzakelijk zijn. Het totaal komt derhalve uit op circa 580.000 euro die deels uit provinciale middelen en deels door cofinanciering zullen worden bekostigd. Voor een deel van de uitvoering wordt een beroep gedaan op de IGP-middelen à 250.000 euro. In het IGP-realisatieplan is dit verder uitgewerkt.

Bestuurlijke dilemma's / politieke gevoeligheid

- *Verbeterslag nodig versus eerdere bezuinigingen:* Als onderdeel van de inrichting van het park is in de afgelopen jaren een basisnetwerk voor wandel- en fietspaden aangelegd. Door bezuinigingen destijds zijn niet alle maatregelen die waren voorgesteld, uitgevoerd. Inmiddels blijkt in de praktijk dat de voorzieningen voor wandelaars en fietsers nog ruim onvoldoende zijn. Het Utrechts Landschap (HUL), als beheerder van het gebied, constateert dit ook en geeft aan dat ook de natuur er onder te lijden heeft. Verder is de aansluiting met de omgeving nog onvoldoende gerealiseerd. Het is overduidelijk dat op basaal niveau het park nog een optimalisatieslag nodig heeft zodat het gebied toegankelijker wordt en beter beleefbaar en de natuur beter beschermd. Er is met dit Realisatieplan gekozen voor minimale maatregelen om dit te realiseren.
- *Kwetsbaarheid van flora en fauna:* Met de inrichtingsmaatregelen die in dit plan worden voorgesteld zou het beeld kunnen ontstaan dat de voorgestelde maatregelen ten koste gaan van flora en fauna. Dat is echter niet het geval. Door een betere zonering, completere padenstructuur en verbeterde algemene voorzieningen, dragen de maatregelen juist bij aan een betere balans tussen de verschillende ambities in dit gebied. Waar natuur toch in het gedrang komt, zal dat op andere plaatsen worden gecompenseerd.

Overwogen oplossingsrichtingen en alternatieven

Het plan is het resultaat van een zorgvuldig proces met betrokken partners (gemeenten, Het Utrechts Landschap, Nationaal Militair Museum). Deze partners hebben aangegeven dat er grote behoefte is aan de maatregelen die hier worden voorgesteld. Dit blijkt uit de ervaring van afgelopen twee jaar. Ook als provincie krijgen we vaak klachten van bezoekers over slechte bebording en doodlopende routes. We verwachten dat met voorliggend plan een groot deel van deze problemen wordt opgelost. Een alternatief is om deze redenen niet ontwikkeld.

Effecten op duurzaamheid

Het plan omvat verbetering van de paden- en routestructuren binnen het park voor fietsers en wandelaars. Ook de aansluiting op wandel- en fietspaden in de omgeving wordt verbeterd. Met de hier voorgestelde maatregelen ontstaat bv. een directe fietsroute vanaf station Den Dolder naar het terrein van het NMM. Het plan omvat ook aansluiting op de snelfietsverbinding tussen Utrecht en Amersfoort. Dit alles bevordert het wandelen en fietsen binnen het park en in de regio en draagt bij aan de duurzaamheid van onze provincie.

Voorgesteld wordt

1. het IGP-realisatieplan (bijlage 1) 'Afronding inrichting Park Vliegbasis Soesterberg' vast te stellen;
2. uit het IGP-investeringsbudget € 250.000 beschikbaar te stellen voor de uitvoering van dit realisatieplan;
3. De begrotingswijziging (bijlage 2) vast te stellen om €250.000 voor het realisatieplan 'Afronding inrichting Park Vliegbasis Soesterberg' te onttrekken aan de reserve IGP.

Gedeputeerde Staten,

Voorzitter,

Secretaris,

Besluit

Provinciale Staten van Utrecht;

Op het voorstel van Gedeputeerde Staten van 8 november 2016, afdeling FLO;

Overwegende dat;

- na openstelling van Park Vliegbasis Soesterberg (december 2014) uit praktijkervaring is gebleken dat er een optimalisatie nodig is van de padenstructuren en bebording in het park;
- alle betrokken partijen het voorliggende plan steunen en er via cofinanciering aan bij willen dragen.

Besluiten:

1. het IGP-realisatieplan (bijlage 1) "Afronding inrichting Park Vliegbasis Soesterberg" vast te stellen;
2. uit het IGP-investeringsbudget € 250.000 beschikbaar te stellen voor de uitvoering van dit realisatieplan;
3. de begrotingswijziging (bijlage 2) vast te stellen om € 250.000 voor het realisatieplan "Afronding inrichting Park Vliegbasis Soesterberg" te onttrekken aan de reserve IGP.

Provinciale Staten van Utrecht,

Voorzitter,

Griffier,

Toelichting

1. Wettelijke grondslag

Artikel 158 van de provinciewet

2. Beoogd effect

Verbetering van de padenstructuren en algemene voorzieningen binnen Park Vliegbasis Soesterberg zodat het gebied toegankelijker en beter beleefbaar wordt.

3. Effecten op duurzaamheid

Het plan omvat verbetering van de route- en padenstructuren binnen het park voor fietsers en wandelaars. Ook de aansluiting op wandel en fietspaden in de omgeving wordt verbeterd. Hiermee ontstaat bv. een directe fietsroute vanaf station Den Dolder naar het terrein van het NMM. Het plan omvat ook goede aansluiting met de utilitaire snelfietsverbinding tussen Utrecht en Amersfoort. Dit alles bevordert het wandelen en fietsen binnen het park en in de regio.

4. Argumenten

- Na het eerste jaar van openstelling bleek in de praktijk dat de voorzieningen voor wandelaars en fietsers in het park nog ruim onvoldoende waren. Routes zijn slecht aangegeven waardoor mensen op plekken komen waar ze vanwege de rust voor flora en fauna niet mogen komen. Er zijn te veel slagbomen en doodlopende paden, wandel- en fietsrondjes kunnen binnen het park nauwelijks worden gemaakt, wat regelmatig leidt tot klachten van bezoekers. Ook de aansluiting met de omgeving is nog onvoldoende gerealiseerd. Op basaal niveau heeft het park nog een optimalisatieslag nodig en een betere zonering.
- Met deze maatregelen wordt het gebied niet alleen beter toegankelijk en beleefbaar, maar worden recreanten ook beter door het gebied geleid en daardoor de natuur beter beschermd.
- Het plan biedt toeristisch-economische kansen voor het gebied:
 - Door betere voorzieningen en interessantere wandel- en fietsroutes wordt het als park aantrekkelijker voor bezoekers. Het verhaal van de historie en het erfgoed komt met de nieuwe routes letterlijk dichterbij en vergroot de beleefbaarheid van het gebied. Dit betekent dat het park waarschijnlijk meer bezoekers zal gaan trekken, waaronder mensen die een bezoek aan het museum combineren met een bezoek aan het park. En het 'houdt mensen langer vast' waardoor mensen eerder geneigd zullen zijn terug te komen en meer uit te geven.
 - Een goed toegankelijk Park Vliegbasis Soesterberg versterkt ook de toegankelijkheid in breder perspectief; het is immers een belangrijke plek in het toekomstige Nationaal Park Heuvelrug. Hier is veel te beleven. Het museum als attractie, daarnaast het erfgoed met bijbehorende verhalen en het bijzondere landschap. Waar in Nederland vinden we een dergelijke grote open ruimte midden in een bosgebied. Kansen liggen er volop om dit verhaal beter voor het voetlicht te brengen. Zo heeft Toerisme Utrecht aangegeven Park Vliegbasis Soesterberg graag mee te nemen in proposities en als groen beleefpark te willen 'verkopen'.

5. Kanttekeningen

Nadat de financiële mogelijkheden bekend zijn, wordt er nog een informatieavond voor omwonenden georganiseerd. De verwachting is dat omwonenden de voorstellen positief zullen beoordelen aangezien de praktijk momenteel laat zien dat er grote behoefte is aan een verbetering van de padenstructuren en de algemene voorzieningen. Bovendien zullen op termijn de lokale ondernemers economisch voordeel hebben van de ontwikkelingen (zie argumenten).

6. Financiën

Het IGP-budget wordt beschikbaar door middel van dit besluit, op basis van de "Uitvoeringsverordening subsidie Integraal GebiedsontwikkelingsProgramma 2016-2019, provincie Utrecht"

De overige provinciale middelen zijn reeds beschikbaar gesteld via de Cultuurnota 2016-2019 en via de rode en groene grondexploitatie van de vliegbasis.

De middelen van onze partners zijn reeds toegezegd en zijn uiterlijk begin december aanstaande ook daadwerkelijk geregeld (gemeenten, NMM). Zodra de totale financiering volledig rond is, kan gestart worden met de uitvoering.

7. Realisatie

Het voorliggende plan heeft groot draagvlak bij onze partners en is zeer uitvoerbaar. Start realisatie kan snel worden opgepakt en is voorzien vanaf januari 2017.

8. Juridisch

N.v.t.

9. Europa

Er is niet gebleken dat er Europeesrechtelijke risico's zijn.

10. Communicatie

Externe communicatie vindt plaats via een informatieavond in de komende periode. Rondom de uitvoering zal een persmoment worden georganiseerd met een feestelijke opening van de eerste maatregelen.

11. Bijlagen

- IGP-realisatieplan 'Afronding inrichting Park Vliegbasis Soesterberg'
- Begrotingswijziging